

PHÁT HUY GIÁ TRỊ DI SẢN VĂN HOÁ VÙNG ĐẤT TÂN CHÂU (HUYỆN THIỆU HÓA, TỈNH THANH HÓA) TRONG VIỆC GIÁO DỤC THỂ HỆ TRẺ

Nguyễn Thị Vân¹, Phimmavong Chanhxay²

TÓM TẮT

Vùng đất Tân Châu (huyện Thiệu Hóa, tỉnh Thanh Hóa) với bề dày lịch sử văn hóa và truyền thống cách mạng quật cường đã hội tụ hệ thống các di sản văn hóa đặc sắc, bao gồm cả di sản văn hóa vật thể và phi vật thể. Bài viết tập trung đề xuất các biện pháp sử dụng di sản tiêu biểu của vùng đất nhằm giáo dục cho thế hệ trẻ. Từ đó, góp phần bảo tồn và phát huy giá trị di sản phục vụ cho công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước hiện nay.

Từ khóa: *Vùng đất Tân Châu, giáo dục thế hệ trẻ.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Di sản văn hóa là những “sản phẩm tinh thần, vật chất có giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học được lưu truyền từ thế hệ này qua thế hệ khác” [1; tr.5]. Đó là bằng chứng của lịch sử, là một nguồn nhận thức quan trọng kích thích, hướng dẫn hoạt động nhận thức của học sinh trong quá trình dạy học. Di sản văn hóa còn là phương tiện trực quan quý báu, là môi trường và phương tiện giáo dục sâu sắc đối với thế hệ trẻ.

Vùng đất Tân Châu (huyện Thiệu Hóa, tỉnh Thanh Hóa) với bề dày lịch sử và truyền thống cách mạng quật cường hội tụ nhiều di sản văn hóa phản ánh những nét đặc trưng của truyền thống dân tộc, đồng thời, có những nét riêng đặc sắc. Vì vậy, nghiên cứu về lịch sử văn hóa vùng đất là vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc, góp phần làm rõ các giá trị của hệ thống di sản văn hóa vật thể và phi vật thể, đề xuất các giải pháp bảo tồn và phát huy giá trị di sản phục vụ cho công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước hiện nay. Bài viết tập trung đề xuất các biện pháp phát huy giá trị di sản vùng đất Tân Châu trong việc giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ.

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tổng quan về di sản văn hóa vùng đất Tân Châu

Tân Châu là một xã thuộc huyện Thiệu Hóa, tỉnh Thanh Hóa, vốn được hợp thành từ hai xã Thiệu Tân và Thiệu Châu. Vùng đất này có vị trí đặc địa, nằm bên hữu ngạn sông Chu, dọc theo núi Đọ, phía Đông giáp thành phố Thanh Hóa, phía Tây giáp thị trấn Thiệu

¹ Khoa Khoa học Xã hội, Trường Đại học Hồng Đức; Email: nguyenthivan@hdu.edu.vn

² Sở Ngoại vụ tỉnh Hủaphăn, Nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào

Hóa và xã Thiệu Nguyên, phía Nam giáp huyện Đông Sơn và xã Thiệu Giao, phía bắc giáp xã Thiệu Duy và xã Thiệu Hợp.

Đây là một vùng đất cổ, có truyền thống lịch sử, văn hóa lâu đời. Bởi vậy, nơi đây lưu giữ hệ thống các di sản văn hóa phong phú, bao gồm cả di sản văn hóa vật thể và phi vật thể.

Trước hết, di sản văn hóa vật thể *“bao gồm di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh, di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia”*[1; tr.6]. Tân Châu với truyền thống dựng nước và giữ nước hàng nghìn năm, tự hào là một trong những địa phương của tỉnh Thanh lưu giữ nhiều di tích lịch sử - văn hóa. Di chỉ Núi Đọ thuộc thời đại đồ đá cũ đã ghi những dấu chân đầu tiên của người Việt cổ trên đất nước Việt Nam; Hệ thống đình, đền rất đặc sắc với đình và đền Đắc Châu đã được công nhận là di tích lịch sử - văn hóa cấp tỉnh, đình làng Go, đình làng Phú Vãn chứa đựng nhiều nét văn hóa tiêu biểu. Tân Châu còn là vùng đất có truyền thống cách mạng quật cường. Trong các cuộc kháng chiến chống ngoại xâm của dân tộc, vùng đất này nói chung, núi Go nói riêng vốn là địa bàn quan trọng cho các cuộc “tự nghĩa dậy binh” của các nghĩa quân và sĩ phu yêu nước. Khi Đảng cộng sản Việt Nam ra đời, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng, Tân Châu nhanh chóng trở thành địa bàn hoạt động, căn cứ địa an toàn, cơ sở cách mạng quan trọng của địa phương được Đảng xây dựng. Các thôn làng, đồi núi, đình, chùa, nghề, miếu... trên địa bàn xã chính là nơi hoạt động và phát triển của các cơ sở cách mạng, nơi tổ chức vận động các phong trào đấu tranh. Với ý chí kiên cường, truyền thống yêu nước và niềm tin tuyệt đối với Đảng, nhân dân Tân Châu sẵn sàng hy sinh, đứng lên đấu tranh vì độc lập tự do của dân tộc. Bởi vậy, nơi đây chứa đựng nhiều di tích cách mạng, như hầm làm việc của đồng chí Ngô Thuyền - Bí thư Tỉnh ủy Thanh Hóa nhiệm kỳ 1961 - 1963, hầm làm việc của đồng chí Tỉnh đội trưởng Trịnh Tổ Phan... Đó chính là những minh chứng hùng hồn của lịch sử, là hệ thống di sản văn hóa vật thể đặc biệt quan trọng của huyện Thiệu Hóa và tỉnh Thanh Hóa nói chung.

Gắn liền với các di sản văn hóa vật thể là những di sản văn hoá phi vật thể như những tín ngưỡng, tôn giáo, các lễ tục, lễ hội, trò chơi, trò diễn... có liên quan. Lễ hội đình làng Đắc Châu, đình làng Go, đình làng Phú Vãn đã trở thành những nét văn hóa tiêu biểu của vùng đất Tân Châu; Đặc biệt, lễ hội làng Đắc Châu rất đặc sắc. Đây là lễ hội lớn nhất của vùng đất Tân Châu và được gìn giữ, phát huy nhằm tưởng nhớ vị Thần Thủ Na đã có công đánh giặc ngoại xâm, giữ yên đất nước, được tổ chức vào 2 ngày mùng 9 và mùng 10 tháng Giêng hàng năm. Mặt khác, với truyền thống lao động sáng tạo, nơi đây đã khởi nguồn và là nơi lưu giữ một số nghề truyền thống, góp phần làm nên sự phong phú của hệ thống di sản văn hóa phi vật thể. Nhiều nghề hiện nay vẫn còn lưu truyền tại địa phương, như nghề làm bánh đa, bánh đa nem, nghề trồng dâu nuôi tằm... chính là minh chứng cho sự đặc sắc và sức sống bền bỉ của loại hình di sản văn hóa này.

Tân Châu là vùng đất giàu truyền thống lịch sử văn hóa, có hệ thống di sản văn hóa phong phú và đa dạng. Phát huy giá trị của các loại hình di sản này trong giáo dục thế hệ trẻ là hoạt động rất cần thiết, đòi hỏi giáo viên phải dựa trên những yêu cầu cơ bản và đề xuất các biện pháp sư phạm phù hợp.

2.2. Một số biện pháp phát huy giá trị di sản vùng đất Tân Châu giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ

2.2.1. Sử dụng tài liệu về di chỉ khảo cổ học Núi Đọ góp phần làm sáng tỏ lịch sử thế giới và lịch sử dân tộc, phát triển năng lực nhận thức cho học sinh

Trong chương trình môn Lịch sử ở trường phổ thông, kiến thức về thời kỳ xã hội nguyên thủy rất quan trọng. Đây là thời kỳ đầu tiên và dài nhất của lịch sử loài người - từ khi con người xuất hiện trên trái đất đến xã hội có giai cấp và nhà nước ra đời. Kiến thức phần xã hội nguyên thủy giúp học sinh có cái nhìn khách quan, khoa học về nguồn gốc loài người; nhận thức được sự xuất hiện của loài người trên trái đất là kết quả của một quá trình chọn lọc tự nhiên, đấu tranh sinh tồn; vai trò của lao động trong quá trình chuyển biến từ vượn thành người, từ đó giáo dục học sinh thái độ trân trọng và tình yêu đối với lao động.

Trên chặng đường dài của quá trình tiến hóa và phát triển của loài người, các ngành khoa học đã tìm thấy nhiều bằng chứng khẳng định tiến trình phát triển. Di chỉ khảo cổ học Núi Đọ nằm bên hữu ngạn sông Chu thuộc vùng đất Tân Châu, huyện Thiệu Hóa, tỉnh Thanh Hóa là minh chứng sống động cho sự xuất hiện của con người trên trái đất. Đồng thời, khẳng định những bước chân đầu tiên của người nguyên thủy trên đất Việt Nam, góp phần làm sáng tỏ những trang sử vốn không dễ nghiên cứu của lịch sử dân tộc. Những hiện vật tìm thấy ở Núi Đọ như mảnh tước, rìu tay, bôn... là minh chứng cho một di chỉ xưởng, thuộc thời đại đồ đá cũ sơ kỳ, có niên đại cách ngày nay khoảng 30 - 40 vạn năm, chứng tỏ con người đã thoát khỏi yếu tố động vật để trở thành người, đã có ý thức về lao động và chế tác công cụ, hình thành nền văn hóa Núi Đọ [2; tr.845].

Vậy, làm thế nào để sử dụng di sản văn hóa đặc biệt quan trọng này góp phần phát triển năng lực nhận thức cho học sinh? Khi cho học sinh tìm hiểu *Bài 3 - Xã hội nguyên thủy* (chương trình Lịch sử lớp 6, THCS) hoặc *Bài 1 và Bài 2, Chương I - Xã hội nguyên thủy* (chương trình Lịch sử lớp 10, THPT), giáo viên có thể sử dụng tư liệu về di chỉ Núi Đọ với vai trò là đồ dùng trực quan hoặc tài liệu học tập để khắc sâu kiến thức cơ bản cho các em. Hình ảnh về các hiện vật, công cụ thô sơ được phát hiện tại di chỉ Núi Đọ từ những năm 60 của thế kỷ XIX sẽ góp phần hình thành cho học sinh những biểu tượng sống động về một nền văn hóa thuộc thời đại đồ đá cũ sơ kỳ trên vùng đất Thanh Hóa nói riêng, Việt Nam nói chung. Đồng thời, quá trình giáo viên tổ chức cho học sinh tìm kiếm tài liệu liên quan đến di sản chính là quá trình giáo viên từng bước hình thành cho các em năng lực sưu tầm và xử lý nguồn tài liệu, góp phần thực hiện yêu cầu đổi mới giáo dục trong thực tế; Đối với Chương trình giáo dục phổ thông mới, nội dung *Thời nguyên thủy* (Lịch sử lớp 6), *Chuyên đề 10.2 - Bảo tồn và phát huy giá trị Di sản văn hóa ở Việt Nam* (Lịch sử lớp 10) giáo viên cũng sử dụng tài liệu về di chỉ Núi Đọ trong vai trò tương tự.

Như vậy, sử dụng tài liệu về di chỉ khảo cổ học Núi Đọ góp phần làm sáng tỏ lịch sử thế giới và lịch sử dân tộc, là biện pháp có ý nghĩa quan trọng trong việc phát triển năng lực nhận thức cho học sinh. Biện pháp này chủ yếu được tiến hành trong quá trình dạy học ở trường phổ thông, giúp các em có những biểu tượng sinh động về thời kỳ đầu tiên của lịch sử loài người. Trên cơ sở bồi dưỡng nhận thức, học sinh sẽ hình thành nhân sinh quan khoa học, đúng đắn, hiểu rõ về nguồn gốc loài người.

2.2.2. Tổ chức hoạt động ngoại khóa với di sản văn hóa vùng đất Tân Châu phát triển toàn diện học sinh

Luật giáo dục 2019 quy định rõ “Mục tiêu giáo dục nhằm phát triển toàn diện con người Việt Nam có đạo đức, tri thức, văn hóa, sức khỏe, thẩm mỹ và nghề nghiệp; có phẩm chất, năng lực và ý thức công dân; có lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; phát huy tiềm năng, khả năng sáng tạo của mỗi cá nhân; nâng cao dân trí, phát triển nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và hội nhập quốc tế...” (Điều 2). Để đạt mục tiêu này, quá trình giáo dục phải được tiến hành bằng sự kết hợp của nhiều hình thức dạy học với các biện pháp phù hợp. Trong trường phổ thông, bên cạnh giờ học nội khóa chiếm vị trí chủ đạo, hoạt động ngoại khóa có vai trò làm sâu sắc, phong phú hơn kiến thức cơ bản, có tác dụng giáo dục toàn diện, hình thành và phát triển năng lực cho học sinh... Sử dụng di sản văn hóa tổ chức hoạt động ngoại khóa là biện pháp đặc biệt hiệu quả trong quá trình dạy học.

Vùng đất Tân Châu với sự phong phú của các loại hình di sản, giàu truyền thống lịch sử - văn hóa, trong đó có những di sản mang tính điển hình, bởi vậy phát huy giá trị di sản của vùng đất trong các hoạt động ngoại khóa cho học sinh các trường phổ thông - đặc biệt, các trường trên địa bàn huyện Thiệu Hóa và tỉnh Thanh Hóa là hoạt động cần thiết.

Khi sử dụng các di sản văn hóa của vùng đất để tổ chức hoạt động ngoại khóa, giáo viên cần chú ý những yêu cầu cơ bản như: nội dung hoạt động phải nhằm thực hiện mục tiêu chương trình giáo dục; các nội dung di sản văn hóa lựa chọn phải liên quan mật thiết chương trình nội khóa; kế hoạch xây dựng phải chú ý hình thức phù hợp; cần vận dụng dạy học liên môn khi tổ chức; tránh phô trương, hình thức...

Trên cơ sở các yêu cầu cơ bản, chúng tôi đề xuất một số hình thức ngoại khóa như sau:

Thứ nhất, giáo viên có thể tổ chức cho học sinh sưu tầm tài liệu, tranh ảnh về các di sản văn hóa tiêu biểu của vùng đất Tân Châu. Biện pháp tổ chức này có giá trị cao trong việc hỗ trợ tìm kiếm nguồn tư liệu cho bài học nội khóa. Đồng thời, rèn luyện kỹ năng tìm kiếm và phân loại tài liệu, kỹ năng trình bày, giáo dục ý thức trân trọng di sản và thái độ nghiêm túc, khoa học trong công việc. Khi tiến hành, giáo viên có thể định hướng cho học sinh tập trung vào các di sản văn hóa tiêu biểu như: sưu tầm, tìm kiếm tài liệu về di chỉ khảo cổ Núi Đọ, về đền và đình Đắc Châu, lễ hội đền Đắc Châu, về các nghề làm bánh đa và bánh đa nem truyền thống. Tài liệu về di sản văn hóa được sưu tầm sẽ phục vụ trực tiếp cho nội dung các bài học tìm hiểu về xã hội nguyên thủy, về sự phát triển kinh tế của Việt Nam qua các thời kỳ, về truyền thống yêu nước và lao động.

Thứ hai, các trường phổ thông ở địa phương có thể phối hợp với các cơ quan tổ chức các cuộc thi tìm hiểu di sản văn hóa của vùng đất. Đây là biện pháp giáo dục thế hệ trẻ có tính thực tiễn cao. Trên cơ sở tiếp xúc trực tiếp với nguồn tài liệu di sản văn hóa tại vùng đất nơi mình sinh ra và lớn lên, các em được bày tỏ tình cảm, lòng tự hào đối với truyền thống quê hương và dân tộc, từ đó giáo dục thái độ trân trọng và ý thức giữ gìn, phát huy giá trị các di sản văn hóa. Tùy thuộc mục tiêu, thời gian, quy mô tổ chức, giáo viên có thể lựa chọn các hình thức phù hợp như tổ chức thi thuyết trình, kể chuyện, viết bài dự thi theo chủ đề, tổ chức chương trình dạ hội lịch sử.

Thứ ba, tổ chức các hoạt động chăm sóc, bảo vệ di sản. Đây là biện pháp có ý nghĩa gắn nhà trường với đời sống xã hội, gắn “*học đi đôi với hành*”, tăng cường mối quan hệ giữa nhà trường và địa phương, tạo môi trường thiết thực trong việc giáo dục ý thức bảo vệ và phát huy giá trị của di sản. Đối với di chỉ khảo cổ Núi Đọ, các cơ sở cách mạng như hầm làm việc của đồng chí Ngô Thuyền, đồng chí Trịnh Tố Phan, chúng ta cần giới thiệu, tuyên truyền để các em hiểu được giá trị đặc biệt quan trọng của di sản, từ đó, giáo dục ý thức bảo vệ và phát huy giá trị; Đối với các di sản như đình và đền Đắc Châu, đình làng Go, đình làng Phú Vãn, nhà trường nên phối hợp với địa phương xây dựng kế hoạch tổ chức cho học sinh thường xuyên chăm sóc, góp phần tạo cảnh quan sạch đẹp của di tích; Hoặc khi tổ chức lễ hội làng Đắc Châu nên giao cho học sinh tại các trường phổ thông trên địa bàn những nhiệm vụ phù hợp, như khâu vệ sinh trước và sau lễ hội, thậm chí hỗ trợ để các em có thể tham gia chuẩn bị một số khâu thuộc phần lễ và phần hội... Đó là những hoạt động mang tính giáo dục thiết thực nhà trường rất cần chú ý tổ chức cho học sinh.

Những biện pháp tổ chức hoạt động ngoại khóa trên có giá trị lớn trong việc giáo dục toàn diện học sinh, không chỉ giúp các em bổ sung, mở rộng nguồn kiến thức phong phú mà đó là môi trường hiệu quả giáo dục ý thức và kỹ năng sống cho thế hệ trẻ.

2.2.3. Tổ chức trải nghiệm với di sản văn hóa vùng đất Tân Châu

Tổ chức cho học sinh trải nghiệm với di sản là biện pháp tích cực, hiệu quả trong giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ. Đặc biệt, trong chương trình giáo dục phổ thông mới, hoạt động trải nghiệm đã trở thành hoạt động giáo dục bắt buộc đối với học sinh Tiểu học, Trung học cơ sở và Trung học phổ thông. Trải nghiệm thực tế giúp các em phát huy năng lực, rèn luyện kỹ năng sống, hướng về nguồn cội và định hướng nghề nghiệp trong môi trường thực tế.

Khi tổ chức các hoạt động trải nghiệm, giáo viên cần căn cứ kế hoạch tổng thể của từng cấp học, năm học để xác định mục tiêu, thời gian, địa điểm và xây dựng kịch bản phù hợp. Các di sản văn hóa được lựa chọn để tổ chức các hoạt động trải nghiệm phải là các di sản văn hóa tiêu biểu của dân tộc, của địa phương, đảm bảo những điều kiện có thể tiến hành nên ưu tiên những địa điểm gần trường, góp phần hỗ trợ tích cực việc thực hiện mục tiêu giáo dục. Cụ thể:

Trước hết, việc lựa chọn địa điểm tổ chức trải nghiệm phải phù hợp. Tại vùng đất Tân Châu, các địa điểm tiêu biểu có thể lựa chọn tổ chức như đình và đền Đắc Châu, đình làng Go, đình làng Phú Vãn. Đây là những di sản chứa đựng nhiều nét văn hóa tiêu biểu của quê hương và dân tộc, cũng từng là cơ sở cách mạng trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược. Bên cạnh đó, lễ hội đình và đền Đắc Châu gìn giữ và phát huy truyền thống yêu nước; các làng nghề thủ công truyền thống nổi tiếng tại vùng đất (làng nghề làm bánh đa, bánh đa nem...) phản ánh truyền thống lao động sáng tạo và sự phát triển kinh tế qua các thời kỳ lịch sử cũng là địa điểm di sản giáo viên có thể lựa chọn để tổ chức hoạt động trải nghiệm cho học sinh. Thời điểm tiến hành cần chú ý phù hợp, thường nhân các ngày truyền thống của quê hương hoặc theo kế hoạch chương trình của năm học.

Thứ hai, khâu chuẩn bị phải đặc biệt chu đáo: giáo viên cần xác định rõ chủ đề, mục tiêu của chương trình trải nghiệm; khảo sát và liên hệ địa điểm; hướng dẫn học sinh chuẩn bị phương tiện phù hợp, lập danh mục dụng cụ hoặc điều kiện vật chất cần thiết; phân công nhiệm vụ cụ thể cho các nhóm học sinh và nêu rõ những yêu cầu, lưu ý khi tham gia chương trình. Ví dụ, để xây dựng kịch bản bài học về lịch sử địa phương, giáo viên có thể định hướng cho học sinh lựa chọn các chủ đề “Về nguồn”, “Di sản văn hóa quê hương”, “Truyền thống quê hương”... và lựa chọn một địa điểm tổ chức (có thể là các đình của vùng đất Tân Châu). Phương pháp dạy học dự án giúp học sinh thực hiện các nhiệm vụ học tập một cách chủ động và sáng tạo. Các tiểu chủ đề của dự án giáo viên có thể gợi ý cho học sinh xác định là:

Tiểu chủ đề 1: Tìm hiểu di chỉ khảo cổ Núi Đọ.

Tiểu chủ đề 2: Các di sản văn hóa vật thể của vùng đất Tân Châu.

Tiểu chủ đề 3: Các nghề thủ công truyền thống của vùng đất Tân Châu.

Tiểu chủ đề 4: Lễ hội tiêu biểu của vùng đất Tân Châu.

Tiểu chủ đề 5: Thực trạng và giải pháp bảo tồn, phát huy giá trị di sản vùng đất Tân Châu.

Trên cơ sở các tiểu chủ đề đã xác định, tùy đối tượng học sinh ở cấp Tiểu học, Trung học cơ sở hay Trung học phổ thông, giáo viên định hướng lựa chọn các mức độ của nhiệm vụ học tập khác nhau.

Thứ ba, trong quá trình thực hiện dự án, giáo viên chú ý việc hỗ trợ, tư vấn, giám sát học sinh việc hoàn thành nhiệm vụ. Khi tổ chức trải nghiệm, giáo viên chú ý kiểm soát lịch trình và vận dụng nhuần nhuyễn các biện pháp sư phạm, kết hợp giữa hoạt động báo cáo sản phẩm dự án, tham quan học tập và vui chơi, tưởng nhớ và tìm hiểu, nhấn mạnh các hoạt động nhóm, phương pháp trực quan, kỹ năng đặt câu hỏi... Kết thúc chương trình cần có phần nêu cảm nhận, trình bày những thu hoạch, đánh giá và tổng kết bài học.

Việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm tại di sản có tác dụng giáo dục toàn diện đối với thế hệ trẻ. Trước hết, khi học sinh chủ động tìm hiểu về các di sản văn hóa tại vùng đất quê hương, trực tiếp trải nghiệm, tham quan những chứng tích lịch sử, sống trong không gian di sản, cảm nhận sự sáng tạo trong lao động và truyền thống anh hùng của cha ông, các em được bồi đắp lòng tự hào về quê hương và dân tộc. Tại vùng đất Tân Châu, truyền thống lao động sáng tạo khởi nguồn từ Núi Đọ, theo dòng chảy thời gian tiếp tục được bồi đắp với bằng chứng là các làng nghề thủ công lâu đời; Truyền thống yêu nước và anh hùng cách mạng với lễ hội làng Đắc Châu tưởng nhớ vị Thần Thủ Na có công đánh giặc ngoại xâm giữ yên đất nước, với các căn hầm cách mạng chứng tích của một thời đấu tranh oanh liệt trong lịch sử dân tộc. Các đình đền không chỉ lưu giữ những nét đặc sắc về văn hóa mà còn là căn cứ bí mật, là cơ sở cách mạng của địa phương, góp phần quan trọng làm nên những dấu mốc vẻ vang của lịch sử. Trải nghiệm không gian di sản văn hóa của vùng đất Tân Châu, thế hệ trẻ được giáo dục ý thức tự hào, trân trọng, bảo vệ và phát huy giá trị di sản, từ đó, tạo động lực học tập, rèn luyện để tiếp tục xây dựng quê hương.

3. KẾT LUẬN

Vùng đất Tân Châu với chiều dài lịch sử, hội tụ nhiều nét đẹp truyền thống văn hóa, chứa đựng hệ thống di sản văn hóa phong phú, đa dạng về loại hình là môi trường giáo dục

sâu sắc cho thế hệ trẻ. Sử dụng hệ thống di sản văn hóa của vùng đất Tân Châu giúp các em phát triển năng lực nhận thức, hình thành những biểu tượng sinh động về tiến trình phát triển của lịch sử dân tộc; về truyền thống lao động sáng tạo và sự phát triển kinh tế qua các thời kỳ; về tinh thần đấu tranh bất khuất, quyết tâm bảo vệ quê hương trong những bối cảnh thử thách của lịch sử; về nét đẹp đặc sắc của văn hóa dân tộc. Để phát huy giá trị của di sản tại vùng đất, con đường giáo dục trong nhà trường phổ thông với các biện pháp phù hợp rất quan trọng. Trong trường hợp này, di sản trở thành một sợi dây gắn kết trách nhiệm và tình cảm của nhà trường với gia đình và xã hội, góp phần đổi mới toàn diện giáo dục thế hệ trẻ theo tinh thần Nghị quyết số 29-NQ/TW và Nghị quyết số 44-NQ/CP của Đảng, chính phủ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ GD&ĐT - Bộ VH,TT&DL (2013), *Tài liệu tập huấn Sử dụng di sản trong dạy học ở trường phổ thông*, Hà Nội.
- [2] Huyện ủy - HĐND - UBND huyện Thiệu Hóa (2010), *Địa chí huyện Thiệu Hóa*, Nxb. Khoa học Xã hội, Hà Nội.
- [3] Phan Ngọc Liên (Chủ biên) (2009), *Phương pháp dạy học lịch sử*, 02 tập, Nxb. Đại học Sư phạm Hà Nội.
- [4] Tạ Quang (Biên soạn) (2006), *Những người con ưu tú của quê hương Thiệu Hóa*, Nxb. Văn hóa dân tộc Hà Nội.
- [5] Tạ Quang (2010), *Những thắng tích của Thiệu Hóa*, Nxb. Thanh Hóa, Thanh Hóa.
- [6] Quốc hội (2019), *Lệnh giáo dục*, Luật số: 43/2019/QH14 ngày 14/6/2019.

PROMOTING CULTURAL HERITAGE OF TAN CHAU (THIEU HOA DISTRICT, THANH HOA PROVINCE) IN EDUCATING THE YOUTHS

Nguyen Thi Van, Phimmavong Chanhxay

ABSTRACT

Tan Chau land (Thieu Hoa district, Thanh Hoa province) has a long history, a unique culture and a tradition of heroic revolution. This area has a rich cultural heritage, including both tangible and intangible cultural heritage as well. The article focuses on proposing measures to use the typical heritage of the area for younger generation's education. From that, contributing to preserving and promoting the cultural heritage to serve the work of building and defending the country today.

Keywords: *Tan Chau land, youths' education.*

* Ngày nộp bài: 3/2/2021; Ngày gửi phản biện: 2/3/2021; Ngày duyệt đăng: 16/12/2021